

Inrikesministeriet
Informationsenheten
PB 26
00023 Statsrådet

Hänv.: Inrikesministeriets begäran om utlåtande SM100:00/2008 23.2.2009

Ärende: Utlåtande om revidering av inrikesministeriets medborgar- och medborgarorganisationsstrategi

Inrikesministeriet har begärt utlåtande av Svenska Finlands folkting i fråga om en revidering av inrikesministeriets medborgar- och medborgarorganisationsstrategi. Förslagen i utkastet har utarbetats av en arbetsgrupp vid ministeriet. Folktinget har tagit del av utkastet och ger i det följande sitt ställningstagande.

Bakgrund

Enligt grundlagen är Finlands nationalspråk finska och svenska, och det allmänna ska tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhällsliga behov enligt lika grunder. Grundlagen fastslår att var och en har rätt att framföra, sprida och ta emot information samt ta del av offentliga handlingar. Utöver detta anger grundlagen att det allmänna ska främja den enskildes möjligheter att delta i samhällslig verksamhet och påverka beslut som gäller honom eller henne.

Av de lagar som har getts med stöd av dessa bestämmelser är språklagen och förvaltningslagen av särskild betydelse ur språklig synvinkel. Språklagen preciserar de språkliga rättigheter som garanteras i grundlagen samt myndigheternas skyldighet att säkerställa dessa. Förvaltningslagen föreskriver om grunderna för god förvaltning, vilket bland annat innebär att myndigheterna ska använda ett sakligt, klart och begripligt språk.

Utkastet till medborgar- och medborgarorganisationsstrategi

Folktinget konstaterar med tillfredsställelse att arbetsgruppens utkast innehåller många förslag som syftar till att stärka medborgarnas och medborgarorganisationernas kommunikation med ministeriet. En förutsättning för delaktighet på jämlik grund är emellertid att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens grundläggande språkliga rättigheter säkerställs. Folktinget önskar därför att ministeriet inom ramen för strategiarbetet också fokuserar på sin beredskap att tillgodose de språkliga rättigheterna.

Lagberedningen

Ministeriets enhet för juridiska frågor ansvarar för en förhandsövervakning av de grundläggande fri- och rättigheterna inom ministeriets lagberedning. Denna förhandsövervakning gäller följaktligen också de grundläggande språkliga rättigheterna.

Språkbestämmelserna vid lagberedning. Folktinget konstaterar att ett villkor för medborgarnas möjligheter till delaktighet i lagberedningen enligt lika grunder är att språklagstiftningen beaktas. Justitieministeriet har publicerat information och anvisningar om iakttagande av språkbestämmelser vid lagberedning på sin webbplats 24.10.2008. Justitieministeriets informationspaket omfattar bland annat anvisningar om hur språklagen ska tillämpas och hur finska och svenska språket ska användas i lagberedningshandlingarna.

Folktinget hänvisar till ett färskt exempel på remissförfarande, där inrikesministeriet emellertid inte har tillämpat språklagens bestämmelser. Ministeriets polisavdelning sände i februari 2009 begäran om utlåtande till Folktinget om ett propositionsutkast med förslag till lag om ändring av polisförvaltningen (SM086:01/2007). I propositionsutkastet fanns lagförslagen inte på svenska, och det saknades dessutom ett sammandrag på svenska. Inte heller polisavdelningens begäran om utlåtande till Folktinget var avfattad på svenska. Folktinget konstaterar utöver detta att inrikesministeriet inte heller har sänt föreliggande strategiutkast med begäran om utlåtande på svenska till Folktinget.

Remisstiden. En tillräckligt lång svarstid för remissinstanserna ingår i de strategimål för lagberedningen som arbetsgruppen uppställer för åren 2009-2011. Denna målsättning ingick redan i ministeriets första medborgar- och medborgarorganisationsstrategi 2006-2007.

Folktinget konstaterar att remisstiden har en central betydelse, eftersom den inverkar på organisationernas möjligheter att ta ställning till myndigheternas förslag i enlighet med ett demokratiskt förfarande. Folktinget hänvisar ännu till det nämnda exemplet på polisavdelningens remissförfarande. Polisavdelningens begäran om utlåtande var daterad 17.2.2009, men Folktinget fick remisshandlingarna på elektronisk väg först 27.2.2009, alltså tio dagar senare. Svarstiden var endast

en vecka, med tidsgräns 6.3.2009. Principen om tillräckligt lång svarstid tillämpades alltså inte i detta fall.

Bedömning av språkliga konsekvenser. Konsekvensbedömning av lagförslag ingår i de strategimål för lagberedningen som inrikesministeriets arbetsgrupp uppställer för åren 2009-2011. Enligt utkastet avser man effektivisera konsekvensbedömningen genom att be medborgare och organisationer kommentera lagförslagets konsekvenser redan i ett tidigt skede av beredningen.

Folktinget understryker att regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering och regeringens strategidokument fastslår att bedömningen av språkliga konsekvenser ska regleras och tillämpas vid myndigheterna.

Enligt gällande regeringsprogram ska således utvärderingen av de språkliga verkningarna av de största statliga och kommunala reformprojekten regleras. I regeringens strategidokument anges: «Genom att bedöma de språkliga verkningarna av de reformprojekt som är aktuella inom förvaltningen säkerställs servicen för medborgarna på både finska och svenska.» (Statsrådets kanslis publikationsserie 19/2007, s. 66). Regeringen har i februari 2009 vidtagit en utvärdering av hur regeringsprogrammet genomförs. Enligt regeringens ställningstagande ska en språklig konsekvensbedömning av servicens faktiska förverkligande på båda nationalspråken utföras i anslutning till förvaltningsreformer och lagprojekt («Huolehditaan siitä, että hallinnollisia uudistuksia ja lakihankkeita toteutettaessa tehdään kielellisten vaikutusten arviointi palvelujen toissijaisesta toteutumisesta molemmilla kansalliskielillä.») (Statsrådets kanslis publikationsserie 14/2009, s. 18).

Justitieministeriets informationspaket (24.10.2008) omfattar också anvisningar för hur bedömningar av språkliga konsekvenser ska utföras. Folktinget betonar med hänvisning till detta det viktiga i att bedömningen av språkliga konsekvenser integreras i ministeriets lagberedning. Bedömningen av språkliga konsekvenser kompletterar helhetsbilden av förslagets konsekvenser, vilket underlättar också medborgarnas och medborgarorganisationernas möjligheter att ta ställning till reformförslag och lagförslag.

Medborgare och medborgarorganisationer

Ministeriets informationsenhet stödjer medborgarnas och medborgarorganisationernas möjligheter till delaktighet genom att informera om lagberednings- och övriga projekt på ministeriets webbplats och genom att höra dessa vid gemensamma möten som ministeriet ordnar.

Jämlika möjligheter till delaktighet. Möjligheter till delaktighet i enlighet med ministeriets linjedragningar för jämlikhet och jämställdhet ingår i de strategimål som arbetsgruppen uppställer för åren 2009-2011.

Enligt utkastet syftar man med detta på medborgare som av särskilda orsaker har sämre möjligheter att delta i hörande. Folktinget önskar komplettera texten med det faktum att alla hushåll i landet inte ännu i dagsläget har tillgång till dator eller i övrigt möjlighet att framföra åsikter på elektronisk väg. Detta innebär att ministeriet också i framtiden bör kunna erbjuda andra sätt för medborgarna att göra sin röst hörd på. För att befrämja medborgarnas jämlika möjligheter till delaktighet föreslår Folktinget att ministeriet inför information om språklagstiftningen i den interna utbildning för ministeriets tjänstemän som bland annat omfattar hörande av medborgare och delaktighet.

Information om projekt på webben. Folktinget betonar det viktiga i att informationen om ministeriets projekt på webben genomgående innehåller all väsentlig information också på svenska och att denna information uppdateras samtidigt på båda språken. Informationen på svenska bör vara så omfattande att medborgarna har realistiska möjligheter att ta ställning till olika förslag och konsekvenserna av dessa. Folktinget föreslår ännu att ministeriets utvecklar sin webbplats, så att användaren ges möjlighet att navigera mellan webbsidor i olika språkversioner och sålunda kommer direkt till motsvarande webbsida på det andra språket.

Statsrådets projektregister (Hare). Folktinget konstaterar att statsrådets projektregister bland annat innehåller uppgifter om aktuella lagberedningsprojekt samt begäran som utlåtanden. Projektregistret saknar emellertid information på svenska, och registret tillgodoser därför inte svenskspråkiga medborgares behov av uppgifter om ministeriets projektverksamhet på sitt eget språk.

Svenska Finlands folkting hänvisar till dessa synpunkter och föreslår att inrikesministeriet kompletterar medborgar- och medborgarorganisationsstrategin med ett strategimål, där ministeriet redogör för hur man avser säkerställa de språkliga rättigheterna i den praktiska verksamheten.

Helsingfors den 30 mars 2009

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Bo-Sanfrid Höglund
ordförande
Folktingets förvaltningsutskott

Kristina Beijar
sakkunnig i förvaltningsärenden

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)